De beste kans?

Henk van Doren

Kerstdrive 2009 TI

Het volgende spel heeft me nogal beziggehouden tijdens de Kerstdagen.

Spel 23 (Z/Allen)

	♠AV6 ♥T97 ♦HV74 ♣AVT	
♠BT43 ♥82 ♦862 ♣B987	N W + O Z	♠95 ♥V654 ♦T95 ♣6543
	♠H872 ♥AHB3 ♦AB3 ♣H2	

De frequentiestaat:

NZ-score	aantal	matchpunten		percentage	
		NZ	OW	NZ	OW
+2220	13	54	12	82%	18%
+2140	1	40	26	61%	39%
+1470	11	28	38	42%	58%
+1440	7	10	56	15%	85%
-100	2	1	65	2%	98%

Toen ik begon te schrijven had ik twee stellingen bij dit spel:

1. Je hoort in 7SA te zitten.
2. Bij het theoretisch meest kansrijke afspel ga je -1.

In 7SA komen lukte minder dan de helft van de aanwezige paren. Als zuid 2SA opent, lijkt het onmogelijk om onder 7SA te stoppen. Ik begon met 1♥, 2♦ bij partner, 2♠, 3♥, 3SA. In mijn beleving geef ik nu 18-19 met een 4-4 hoog aan, maar dat kwam helaas niet over, dus we eindigden in 6SA.

Nu het afspel. Je hebt er twaalf van boven, dus 6SA is niet spannend. Het gaat dus uitsluitend om de beste kans op 13 slagen. Nou ja uitsluitend, in 6SA wil je niet down en dat moeten we in ons achterhoofd houden bij het bepalen van de beste kans op een overslag. In 7SA speelt dat aspect een beperktere rol.

De meest voor de hand liggende oplossing noemen we Plan A: Schoppens testen, en als die niet 3-3 zitten, de hartensnit nemen. Eerst ♥A meenemen voor ♥V-sec achter verhoogt je

kans nog met een klein procentje (1/12 x 0,1453 x 0,6447 = 0,78% om precies te zijn). Nadeel is wel dat je zelfs twee slagen kunt verliezen als west vier schoppen en ♥V heeft.

Ik nam aan tafel een andere kans (Plan B), die in ieder geval als voordeel had dat ik niet down kon in 6SA maar die volgens mij ook de beste kans van slagen had om te eindigen met 13 slagen.

Het speelplan: ♥AH slaan en als ♥V niet valt moeten de schoppen rond zitten of ♥V moet in dezelfde hand zitten als de schoppenlengte. Een positieonafhankelijke dwang. Gevoelsmatig zeker even kansrijk en natuurlijk veel kunstzinniger – dubbele Vienna Coup gevolgd door een squeeze - dan een ordinaire snit.

Het zal duidelijk zijn dat ik eindigde zonder de felbegeerde overslag en toen ik mijn aanpak toetste bij diverse experts op de club, varieerde het commentaar van “Dat lijkt me niks, want de kans dat ♥V valt is veel te klein” tot “Je kon best eens gelijk hebben”. Ik kreeg uit mijn korte rondgang niet echt de indruk dat de getallen voor deze situatie tot de standaardbagage van mijn STAR-collega’s behoorden, waarbij ik bovendien het gevoel dat plan B kansrijker was overtuigend bevestigd noch ontkend kreeg.

Dus thuis maar eens aan het rekenen. Nou dat viel niet mee zeg, geen wonder dat ik geen klip en klare antwoorden kreeg van de geraadpleegde experts.

Plan A: Hoe groot is die kans? Aan tafel hebben we het uiteraard eerder over de orde van grootte en doen we dat niet op 2 decimalen nauwkeurig, maar toen ik me er eenmaal in vastgebeten had, wou ik het ook ‘precies’ weten.

Als je zes kaarten in een kleur mist, leert de “Encyclopedia” ons dat de mogelijke zitsels de volgende kansen hebben: 3-3: 35,53%; 4-2: 48,45%; 5-1: 14,53%; 6-0: 6,78%.
Totale kans: 35,53 + 0,78 + 0,5 x (64,47 – 0,78) = 68,16 %.

Plan B:

- 35,53 % voor de schoppen 3-3
- de helft van 6,78% van 64,47% = 2,19% voor het 6-0 zitsel in harten met de zeskaart in oost, je kunt dan alsnog de snit nemen
- 1/6 van 14,53 van 64,47% = 1,56% voor ♥V-sec in één van beide handen
- 1/3 van 48,45 van 64,47% = 10,41% Voor ♥V-tweede in één van beide handen.

Totaal 49,69% dat het gelijk over is voor OW. In de 50,31% van de gevallen dat ♥V niet in tweeën valt en de schoppen niet 3-3 zitten, moet de dwang dus uitkomst brengen. Nu is de kans *a priori*, dus zonder verdere informatie over het zitsel, iets groter dat ♥V bij de doubleton schoppen zit dan bij de vierkaart. Er is immers minder ruimte over in de hand met de vierkaart schoppen. Negen vrije plaatsen versus elf, dus in 45% van die 50,31% is de dwang goed (= 23,63%). Opgeteld 72,33%, dus afgaan op de dwang is inderdaad het beste speelplan?

Nou, eeehhh…., nee, toch niet denk ik, was het maar zo eenvoudig. Je kunt de keuze tussen plan A en plan B namelijk nog wel even uitstellen, maar je moet wel de communicatie scherp in de gaten houden. Je kunt daarom niet eerst de schoppen testen, want die heb je nodig voor de communicatie voor de dwang.

Klaverenstart genomen in de hand. Om nu zo veel mogelijk info te verzamelen voordat je definitief gaat besluiten over het speelplan, kun je eerst ♥A, ♠A en ♣AV incasseren en daarna drie keer ruiten, eindigend in de hand. Op dat moment heb je nog net voldoende communicatie om beide routes te vervolgen, je bent in zuid aan slag:

	♠V6 ♥T9 ♦V ♣-	
♠? ♥? ♦- ♣?	N W + O Z	♠? ♥? ♦- ♣?
	♠H87 ♥HB ♦- ♣-	

Decision time. Volg je plan A, dan moet je in de volgende slag ♠H incasseren en daarna oversteken naar ♠V. Als de schoppen niet rond hebben gezeten, kun je de laatste schoppen in de hand afgooien op ♦V en alsnog in harten snijden. Voor plan B moet je nu ♥H slaan, oversteken naar ♠V en op ♦V verdwijnt vervolgens ♥B uit de hand en moet de dwang in werking treden.

Wat weet je nu allemaal al? OW hebben allebei 3x klaveren, 1x schoppen en 1x harten en 3x ruiten bekend. Ergo, in OW bevinden zich nog 4 schoppen, 4 harten en 2 klaveren. De resterende schoppen (en harten) kunnen nog 2-2, 3-1, of 4-0 zitten. Ik weet niet of het mathematisch helemaal correct is, maar ik hanteer maar even de percentages zoals we die kennen voor de uitstaande kaarten als we een fit met negen kaarten hebben (2-2: 40,70%; 3-1: 49,74%; 4-0: 9,57%).

Kun je de kans vanaf dit moment nu eenvoudigweg als volgt berekenen?

Plan A: 40,70% voor de kans dat resterende schoppen 2-2 hebben gezeten + 50% van 59,30% als dat niet zo is; oftewel in totaal 70,35%.

Voor plan B kom ik tot het volgende sommetje: de kans dat ♥V nu valt als je ♥H slaat is 1/4e van 49,74% = 12,44%. Gebeurt dat niet dan resteert 40,70% van 87,56% = 35,64% voor de schoppen 2-2. Bij de eventuele driekaart schoppen zijn nog twee vrije plaatsen en bij de overgebleven singleton nog vier, waardoor de kans 1/3e van 49,74% van 87,56% is dat ♥V bij de lengte schoppen zit (14,52%). Als de resterende schoppen 4-0 zitten en ♥V is niet gevallen is er ook geen dwang.

Totale maakkans voor de dwang is dan 12,44 +35,64 + 14,52 = 62,60% en dat is dus ruimschoots minder goed dan de snit. Zoals eerder gezegd, voordeel blijft dat je nooit down gaat in 6SA.

Stelling 2 was dus niet juist. De snit biedt de beste kans en is in praktijk winnend. Sorry partner, het was niet de enige verkeerde beslissing van die avond. Ik werd iets te veel afgeleid door de schoonheid – van het spel?